



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

176. An, & Qualiter à Iudice laico procedi possit ad, vel circa pœnam hanc privationis, & si ist in eo negotio processerit, qualiter se gerere debeat Episcopus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

men ut interim dum ea non applicatur, is licet beneficium retinet, & sic expectatur, quod renunciet, vel deponat, & sic tota vis in hoc articulo privationis attribuitur sententiae. Lott. à n. 64. citans pro hoc Innoc. in c. cum nostris, de concess. prebend. n. 1. Abb. ibidem n. 22. Bald. in l. 2. §. miles. n. 2. ff. de his, qui not. infam. Farinac. &c. Porro qualiter procedendum, dum agitur de incorrigibilitate, vide de hoc Lott. loc. cit. à n. 79.

Questio 176. An, & qualiter à iudice laico procedi possit, ad, vel circa penam hanc privationis: & si is in eo negotio processerit, qualiter se gerere debeat Episcopus?

Respondeo primò in genere: Nihil omnino in & circa hoc posse nec quoad cognitionem, nec quoad condemnationem, iudicem laicum; nam cognitio de quibuscunque delictis Clericorum ita competit magistratui Ecclesiastico, ut nihil profusus in ea sibi vendicare possit magistratus civilis seu secularis. Constat id ipsum non tantum ex SS. Canonibus, omnem hac in parte magistratui seculari potestatem negantibus, ut c. at si clerici, c. cum ab homine, de iudic. sed etiam ita receptum à catholicis scriptoribus, ut nequeat in dubium revocari, nisi negando aliquod principium fidei. Lott. l. 3. q. 33. n. 1. & 2. ex Suar. in *Clyp. fid. cathol.* l. 5. c. 15. nu. 1. Nec obstat constitutio Justiniani, quae est novella. 83. ubi insinuari videtur iure caesareo, sic quondam statutum, ut pro criminibus Ecclesiasticis; puta simoniâ, perjurio, sacrilegio adiretur Episcopus, pro aliis civilibus, v. g. homicidio, furto, cognitio ad saeculares pertineret; nam praeterquam quod ea constitutio, ut Suar. loc. cit. nu. 7. fuerit correctâ & revocata, per jura canonica, sed & per constitutionem Friderici in *auth. statuimus. c. de Episcopis & clericis*, quin & à principio nulla, utpote contra jus divinum, & constitutiones piorum principum praedecessorum Justiniani ad favorem Ecclesiae promulgatas, atque ita effectas irrevocabiles, ostendit Lott. à n. 5. non fuisse constitutionem universalem, sed privilegium, seu pragmaticam quandam editam per Justinianum ad petitionem menae Patriarchae Constantinopol. ne pro defectu iudicium Ecclesiasticorum non callentium jus civile crimina clericorum manerent impunita. Et sic Justinianum per hoc nihil egisse contra jus divinum, vel etiam statuta suorum praedecessorum; dum facultas ista in cognoscendo iudicium saecularium jam non profueret à Justiniano, nisi cooperante, sed & expostulante id Patriarchâ, adeoque nec in minimo per hoc labefacta potestas Ecclesiae, ut Suar. loc. cit. juxta c. 1. 2. 3. 4. &c. *causa II. q. I.* Lott. n. 6.

2. Quin nec respectu cuiusvis criminis ulla praerendi potest in contrarium consuetudo, utpote nullius momenti, & tanquam repugnans non tantum SS. Canonibus, sed & juri divino; quo clerici, veluti qui res sunt spiritualis, & ex toto corpus & animam dederunt in servitutem & sortem Christi, ut dicitur *cap. clericus, cum duobus sequentibus*. 12. q. 1. Eximuntur ab hac potestate saeculari, & solius Papae & constitutionum Ecclesiasticarum iudicio subsumunt. Lott. à nu. 9. Unde jam etiam talis consuetudo nullum ex quocunque tempore, aut Papae conniventia robur sumere potest; quod minus dicatur merus abusus, & censetur ab Ecclesia condemnata. Lott. n. 12. Sed & frustra praeten-

ditur immemorialitas; nam licet aliàs justificata immemoriali, allegari potest privilegium Apostolicum, nec dubitari potest, utcunque tandem hac clericorum praerogativa proficiatur ex divino praerogato, non criminali, aut iudiciali, quod sublatum videri posset, sed ex morali (quod, ut Card. in c. perpendimus, de sentent. excommunic. in 6. Felin. in c. 2. de major. & ibidem n. 2. juxta c. Si imperator, dist. 96. Papa in totum tollere nequit, ira ut leges humanae super hoc latae censeantur juris divini relatae, non autem novi alicujus juris inductivae, juxta Trid. sess. 24. c. 20. Lott. n. 15.) quin ea aliquatenus possit elidit ex privilegio Papae, ex causa iustissima concedentis alicui principi, ut de certis delictis clericorum, puta, majestatis, falsae monetae, vis publicae &c. (quae propterea sunt crimina privilegiata) per suos iudices cognoscat. Lott. à nu. 16. Difficultas tamen est in hac immemoriali justificanda; tum propter incapacitatem personae, in qua non potest initiari aliqua possessio, & consequenter aliqua praescriptio, juxta dicta alia. Lott. n. 17. tum propter defectum quadragenariae, quae basis & est fundamentum immemorialitatis; ut Lott. hic n. 18. & l. 1. q. 24. n. 226. hac enim propter naturam materiae subjecta probatu est impossibilis, ex quo singulis annis interruptitur per publicationem constitutionis Apostolicae, quae legitur in die cenae Domini. Lott. nu. 19. citans Felin. in c. cum non liceat, de praesumpt. n. 12. hinc jam

3. Respondeo secundò: Si tamen iudici laico quoad hoc datum indultum pontificium, & is ex eo (citra illud enim nihil agit, ut ex jam dictis constat, & insuper gravissimis subiacet poenis) per sententiam suam condemner clericum de crimine, pro quo de jure sit actualiter degradandus (idem videtur de depositione, seu privatione beneficii, quamvis Lott. n. 31. ex Barbof. in *collect. ad c. 1. §. ult. de homicidio in 6.* dicat, quod poena dispositionis à dignitate vel beneficio, qua in citato textu ipso jure imponitur clerico assassino, nihil commune habeat cum degradatione actuali) adhuc nihil sit; quin implorari insuper pro actuali degradatione debeat Episcopus, & is ad eam devenire, cum laicus aliter in hoc casu haberi iudulti Apostolici non intelligatur processisse vel iudicasse, quam uti delegatus Apostolicus & non suus, sed delegantis dicatur usus jurisdictione; ac ita timeri non possit laesio libertatis Ecclesiasticae. Lott. à nu. 20. citans Card. in c. perpendimus, de sentent. excom. n. 8. Felin. in c. 2. de major. & obediem. n. 3. Aufser. in *repet. c. 1. de offic. Ordinari. q. 4. n. 6. &c.*

4. Respondeo tertio: Debebit autem tunc Episcopus requisitus pro degradatione (idem est de privatione) expendere prius, qualiter se illud factum iudicis habuerit, nempe perfectio & examinatio processu, per quem sibi prius constat de privilegio seu indulto Apostolico, tanquam fundamento jurisdictionis in actis registrato (uti hoc hunc in finem praesentari processui necesse est) num tale revera existat, an duret, num excessum in ejus usu, tam circa validitatem, quam iustitiam. Lott. à n. 23. ex Carolo de Grassis, de effect. clerico. effecta 1. nu. 34. &c. si his minime aut leviter solum perpenis iudex Ecclesiasticus procederet ad degradationem, utique graviter erraret: nam

5. Respondeo quarto: Praescindendo à tali privilegio, cum processus per iudicem laicum confectus sit omnino nullus, quantumcunque exhibetur, non potest in eo conungi aliqua justificatio deli-

delicti; super qua valeat iudex Ecclesiasticus suum iudicium firmare juxta expressum textum *c. ut si clerici*. Lott. n. 26. Idque etiam si supponeretur clericum fuisse deprehensum in flagranti crimine juxta *c. cum non ab homine. de judic.* Lott. nu. 27. Quamvis enim illa deprehensio excuset iudicem, quod minus, si deprehensum detineat, incurrat censuras, juxta *c. nuper. de sentent. excom.* Lott. n. 28. nihil tamen tribuit laico potestatis, utpote cujus jurisdictio in delicta clericorum non est prorogabilis; etiam in eo, quod clericus ipse in eam consentiat, aut neget se clericum, vel profiteatur etiam se laicum, Lott. n. 29. citans Bald. in *c. si qua per calumniam. c. de Episcopis & cleric.* n. 5. Pacian. de probat. p. 2. c. 34. n. 74. Jo. Andr. in *c. si iudex laicum. de sentent. excomm.* in 6. in principio.

Quaestio 177. An, & qualiter privationem hanc infligere valeat Vicarius?

Respondeo: Vicarium generalem Episcopi non posse absque speciali mandato Episcopi procedere ad hanc poenam privationis infligendam. *c. Luca. de benef. d. 11. n. 4.*

Quaestio 178. An inducatur vacatio beneficii per sententiam privationis nullam, & qualiter procedat exceptio nullitatis, & notoria injustitiae?

Respondeo ad primum negativè: Paris. l. 1. q. 7. n. 72. quia, quod nullum est, nullum praeber impedimentum. *c. illud. de jurepar.*

2. Respondeo ad secundum primò: eum, qui renunciavit appellacioni, non censi hoc ipso renunciavisse facultati dicendi de nullitate. Lott. l. 3. q. 18. n. 94. ex Bald. in l. unio. *c. ne una eademque causa provocare lit. §. ult. n. 9.*

3. Secundo: deductio nullitatis non suspendit executionem, ubicunque deducitur iudicatum ex tribus conformibus, juxta *Clem. ut calumniis. de re judicata.* Lott. l. 3. q. 18. n. 83. Et sic, dum in hoc casu trium conformium rescribitur super causa gravaminis vel nullitatis, vel restitutionis in integrum, non rescribitur aliter, quam cum clausula: *parito iudicato*: cujus vis adaequata est dictae *Clem.* ut nimirum non audiatur sententiam passus, donec perfectè sit paritum iudicatum; si enim rescriptum conceptum dicitur conditionale, ita ut illi, cui rescribitur, non acquiratur jurisdictio, nisi purificatà hac conditione, seu *parito iudicato*. Lott. n. 127. citans Socin. senior. *conf. 99. n. 10 l. 3. Put. decis. 419 per tot. l. 1.* Neque solet hac clausula omitti, etiam si processum fuerit per contradicatas, nisi in continenti possit doceri ex iisdem actis de nullitate. Lott. n. 128. juxta *decis. Rotae. 256. n. 1. apud Veral.* contra Staphil. *de lit. just. §. quando petitur commissio n. 10.* Importatque dicta clausula necessitatem restitutionis fructuum, & solvendi expensas. Lott. n. 130. quem vide. Unde jam, cum excipitur de tribus conformibus ad effectum promovendi calumniam in adhuc provocante, aut dicente de nullitate, vel etiam implorante extraordinarium remedium restitutionis in integrum, hoc unum solum disquiritur: nempe, an existat verè tres conformes. Lott. n. 104. Hanc autem conformitatem metimur ab identitate subjecti, super quo pronunciatum est, ut *Gl. in cit. Clem. V. tres.* Lott. cit. n. 104. Quamvis circa id ipsum sententia

fiat dividua, veluti, si non convenient in articulo condemnationis ad expensas, ita ut tunc in ea parte, in qua sunt difformes, excludatur, vel suspendatur iudicatum, ut *Cravetta conf. 163. n. 4. Menoch. conf. 145. Lott. n. 105.* In altera verò parte sustineri possit conformitas ad effectum dictae *Clem.* & sint exequibiles, ut *Gloss. cit. v. aliquid ex iis. Cravetta conf. 183. n. 2. Covar. 99. prac. c. 25. n. 6. Surd. conf. 27. n. 11. Lott. n. 106.* Neque pro constituenda hac conformitate ita adhaerendum verbis, ut non magis attendatur convenientia sententiarum in substantialibus. Lott. n. 107. citans Socin. jun. *conf. 73. n. 1. & 2. l. 2. thesauri,* & aliquor Rotae decisiones. Proceditur dicta *Clem.* etiam in tribus conformibus, una difformi seu contrarià sententià interpolatis; Neque enim requiritur ut dictae tres conformes immediate nullà intermedià contrarià sibi succedant. Lott. n. 108. citans Covar. ubi ante n. 3.

4. Nihilominus elideretur in excipiente de nullitate post tres conformes dicta praesumptio calumniae, & consequenter suspenderetur executio, si proponeretur nullitas ex jurisdictionis defectu. Lott. n. 109. citans *Gig. de pensio. q. ult. n. 20. Covar. ubi ante n. 4. Barbat. conf. 44. nu. 1. Menoch. conf. 345.* modò manifestus sit hic defectus; alias enim non amitteretur ejus deductio, nisi post executionem confirmatam. Lott. n. 110. Estque id ipsum speciale in hac nullitate proveniente ex defectu hujus jurisdictionis nullatenus trahendum ad alias nullitates. Lott. n. 111. & 112. juxta *Gl. in cit. Clem. V. non obstante;* ratio hujus singularitatis est, quod hujus nullitatis exceptio potius concernat publicam, quam privatam utilitatem. Lott. n. 113. ex Anchar. in *cit. Clem. n. 7.* quae ideo etiam non cadit sub dispositione rejicente nullitates in genere. Lott. n. 114. citans Vant. *de nullitat. ex defectu jurisdictionis. n. 3. & 4. Gutrier. in pract. 99. civil. l. 1. q. 96. n. 8. Menoch. conf. 2. n. 152.* Nec venit sub commissione sanatoria, quae nullo modo pro ea datur. Lott. cit. n. 14. citans Staphil. *de lit. just. sect. commissio an detur super validitate processu.* Sarnen. in *compendio utriusque sign. n. 74.* Facilius autem rejicitur nullitas, si quae objiceretur non contra posteriorem sententiam, sed contra priorem confirmatam, parte non opponente, per duas sequentes. Lott. n. 116. citans *Alex. conf. 111. nu. 5. vol. 5. Felin. in c. eam quae de sent. & re judic. nu. 2.* Idque etiam si proponatur seu objiciatur nullitas ex defectu jurisdictionis. Lott. n. 117. Dum autem quaeritur de facto, an sit oppositum, non sufficit oppositio facta in genere ex clausula nullitatis; sed necessarium est, ut clausula hac fuerit ad speciem deducta. Lott. n. 118. De cetero tamen admitteretur exceptio nullitatis cujuscunque, modò resultaret in actis, si executio esset irretractabilis. Lott. n. 119. citans *Paul. de Eleazar. & Anchar. in cit. Clem. calumniis. Guidon. Papam. decis. 579. n. 4.*

5. Pari quoque modo admitteretur exceptio notoriae injustitiae; licet enim hac diversum quid sit à nullitate, etiam si resultaret ex iisdem actis, nisi sententia se referat ad ipsa acta; illi tamen ad hunc effectum impediendi executionem aequiparatur. Lott. n. 120. & 122. modò tamen ea verè sit notoria: sententia enim, cum praesumatur ritè & rectè lata, adeoque justa, prout de jure fieri debuit; ut *Gl. in athen. generaliter. v. injustè. de Episcopis & cleric.* Menoch. *conf. 110. n. 6. cum communi;*